

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttéri közlemények
mezállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPLAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

ARAD, 1918.

Főszerkesztő:
Staubert József.

SZOMBAT, JULIUS 27.

Politikai csalás Mangra Vazul nevével.

(Aradi román kereskedő felhívása a metropolitához. — Apokrif röpirat az orosz-országi román hadifoglyokhoz.)

Egy igen érdekes és valószínűleg az ország határain túl is feltűnést keltő politikai csalásról rántja le a leplet egy aradi származású kereskedő szerkesztőségünkbe hozott írásával. A kereskedőt cselekedetében nem az a cél vezérli ugyan, hogy ellenségeinknek a háború folyamán egyik, állandóan igénybe vett agitációs eszközt állítsa a közvélemény elé, mert ő még abban a gondolatban él, amikor a román nemzetiségi kérdést utcai tüntetésekkel intézték el úgy Aradon, mint a többi erősen exponált nemzetiségi vidékeken, de ez lényegében nem változtat semmit a szenzációs leleplezésen és nem zárja ki a kérdés gyors, alapos tisztázását.

Hamza Rezsőnek hívják a kereskedőt, aradi származású, román nemzetiségű, akit a mozgósítás elrendelése *Belgiumban* ért. Azonnal hazajött, katonai szolgálattételre jelentkezett és rövid harctéri szolgálat után orosz hadifogságba jutott. Néhány évi oroszországi tartózkodás után megszökött és a napokban érkezett haza Aradra.

Ma reggel olvasta az *Aradi Közlöny* — „Mangra Vazul a nemzetiségi politika útjáról” — című cikkét és elhatározta, hogy válaszul arra, mert, mint szerkesztőségünkbe hozott írásában mondja, Mangra érsek már elkésett izzal a józan felfogással, amelyet a nemzetiségi kérdés megoldásánál nemcsak ő maga támaszt, hanem annak követésére felhívja a kormányt is.

Nézetének igazolására elmondja, hogy ő is valamennyi román nemzetiségű volt fogolyársra egészen másképpen ismerték meg Mangra érseket, akinek egy román nyelven írt könyvét terjesztették közöttük.

A könyv, amelynek címlapján Mangra Vazul nagyszabeni görög keleti érsek szerepel szerzőként, felszólítja az oroszok fogságába jutott román nemzetiségű magyar állampolgárokat, hogy álljanak a nagy román eszme szolgálatába és egy esetleges román háborúban támogassák Románia hadseregét a szent cél elérésében.

Érthető megdöbbenéssel és érdeklődéssel fogadta szerkesztőségünk a szenzáció erejével ható közlést és siet nyilvánosságra hozni azt, mert felfogásunk szerint egy pillanatig sem maradhat tisztázatlan a vád, amelyet országunk egyik legdiszesebb egyházi méltóságát betöltő férfival szemben emeltek.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a legrutabb és leggaládabb visszaéléssel állunk szemben,

hiszünk, hogy a romániai politikai körök és az entente mindenre kiterjedő figyelmességgel dolgozó ügynökei *használták fel jogtalanul*

Mangra Vazul tisztelt nevét. Bizonyos, hogy Romániában irták és nyomtatták, a könyvet, ráhamisították a magyar érsek nevét és úgy küldötték el Oroszországba azt, hogy az ottani foglyok között propagandát csináljanak vele.

Hamza állítása szerint *Mangra könyve azt ajánlja a román nemzetiségű fogoly katonáknak, hogy ne jöjjenek vissza Magyarországra, hanem legyenek ott segítségére testvéreiknek és harcoljanak együtt a majd Erdélybe betörő román hadsereggel.*

Hamza Rezső külföldön élő igen hazafias magyar állampolgár, akinek Mangrahoz intézett felhívását a következőkben adjuk:

— *Mangra Vazul nagyváradi érsek urhoz!* Hivatkozással az *Aradi Közlönyben* e hónap 26-án megjelent önrel foglalkozó cikkére batorokodom, hogy ön figyelmét valamire felhívni. Az *Aradi Közlönyben* megírtak igen szép és igazságos eszmék és hiszem, hogy a magyar társadalomnak nagyon is tetszenek azok, de ropant megütköztem azon, hogy az ön szájából kellett azokat hallanom. Ugy látom Románia szerencsétlen végű háborúja nagyon megváltoztatta az érsek ur gondolkodásmódját.

— Be kell látnia, hogy Románia hadbalépése alkalmával kellett volna ezzel a röpirattal előjönnie, *nem pedig lázító könyveket írni* az orosz fogságban levő magyarországi románok számára, felszólítva őket, hogy harcoljanak Magyarország ellen. Higyje el érsek ur az ön könyve nagy hatással volt a hadifoglyokra. Most gyalázatos és meggondeatlan dolognak minősíti azok tettét, akik megadták magukat a románoknak, vagy pláne beállva soraik közé harcoltak Magyarország ellen, pedig nem is oly régen, még ön is ezt hirdette, ezért agitált, ön a műveltség magas fokán álló kulturember.

— Emlékezzék csak vissza érsek ur, ön

könyvében *vérszívó tigriseknek* nevezte a magyarokat és felhívta a román népet, hogy százados rabszolgaság után most itt van az alkalom letiporni a magyar tigriseket. És ön nem is nagyon titkolta érzelmeit. A könyv címlapján a következő név állott:

Mangra Vazul, episcopul din Oradie mare

— Ez a könyv számtalan egyszerű gondolkodású román embert juttatott bitóra. Miért nem hirdette ön akkor, hogy a románok tartsanak ki hűen a magyar társadalom mellett? Talán úgy gondolta, hogy annak a maroknyi országnak reménye lehet a győzelemhez, talán azt hitte, hogy büntetlenül folytathatja most már agitációját? Valóban akkor ön nem látta szükségesnek az egyetértést és becsületet hirdetni, amiről most utólag elismeri, hogy hiába volt. A magyar tigriseknek még volt annyi erejük, hogy csufosan kiverték az országukba betolakodó ellenséget, ön pedig erre sietett megírni ismeretes röpiratát.

— Megírtam amit tudtam, mert módfelett meglepett az ön megváltozott fellegása. *Sajnos a határon elvették tőlem az ön könyvét s így azt nem mutathatom meg az illetékes tőrnöknek, azonban hiszem, hogy valakinek sikerülni fog magával hozni egy ilyen példányt s akkor még lesz szó annak tartalmáról és szerzőjéről. Hamza Rezső.*

Nem volt módunkban az érsekkel beszélni ebben az ügyben s azért ezen az uton hozzuk tudomására neki és a kormánynak a történetet. Elvárható, hogy a lehetőséghez képest a leggyorsabban tisztáztassék a könyv szerzőjének a kérdése. Ilyen gyanu nem szennyezhet be egy pillanatra sem oly magas állású férfit, mint Mangra Vazult, azt ki kell pusztítani, de meg kell ezt tenni azért is, mert a könyv igen sok ember kezén ment keresztül, akik részben már hazaérkeztek, vagy pedig utban vannak hazafelé, ezeket nem lehet vezetőjükkel szembeni kétségükben meghagyni.

Ellenlökéssel visszavert francia támadások.

(Gépfegyverekkel kergetik a feketéket rohamra.)

Berlin, július 26. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Rupprecht trónörökös hadserege: Alberttől délre visszavertünk egy ellenséges részleges támadást és az ellenséget üldözve foglyokat ejtettünk. Felderítő osztagaink a front számos pontján több ízben sikeresen előretörték.

A német trónörökös hadserege: Az Aisne és a Marne közötti harctéren heves ellenséges részleges támadásokat, részben harci terepünk előterén, részben pedig alkisainkban teljesen visszautasítottunk. Az Ourcq mindkét oldalán a harcok estig tartottak. Quichy le Cha-

teautól északra az ellenséget visszavetettük első vonalaiból. A helységtől keletre és Ourcq-tól délre ellenlökésekkel vertük vissza az ellenséges támadásokat. A Marne mellett, Vincellestől nyugatra, a ries-i erdőben is vonalaink előtt lefolyt heves harcok után visszavertük az ellenséget. Rheinstól délnyugatra megtisztítottuk a Vrinytől nyugatra levő erdős terepet és visszavertük fehér és fekete francia csapatok heves ellenlökéseit. A Champagneban a Suippes völgy és Souain között az ellenség kora reggel támadott. Ellenlökéssel visszavonultunk. Légi harcban az ellenség 28 repülőgépet és 1 kötött léggömböt veszített. Richthoffen báró 30-ik ellenfelét lötte le és ezzel a Richthoffen-féle vadászrepülőraj 50-ik légi győzelmét aratta. Löwen-

hardt hadnagy 44, Billik hadnagy 23, Bolle hadnagy 26, Tom alörmeister 25-ik ellenfelét lőtte le légi harcban. *Ludendorff.* (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Genéből jelentik: A francia offenzíva elcsúszása után a párisi lapok katonai szakértői azt várják, hogy a németek fognak most újabb offenzívát indítani, csak azt nem tudják, hol lesz ez az új offenzíva. Rousset alezredes a Petit Parisienben azt írja, hogy a németek valószínűleg messze a szárnyaktól fognak támadni. A német tüzéség most hevesen működik Gouraud tábornok hadseregénél, az Ourcq folyótól északra az Aisneig, de a gyalogság mind eddig nem lépett akcióba. A Temps viszont azt jelenti, hogy a németek nagy erőket gyűjtöttek össze Amiens előtt, hogy megelőzzék ottani vonaluk áttörését és biztosítsák a Marnétól északra levő csapataik esetleges visszavonulását.

Berlinből jelentik: Washingtonból táviratozzák az itteni Reuter-ügynökségnek, hogy March tábornok, az Európába küldött amerikai csapatok vezérkari főnöke minap közölte a versaillesi konferencián, hogy az amerikai hadsereg a francia arcvonalon három, egyenként 250 ezer főből álló hadtestet állított a szövetségesek ügyének szolgálatába, azon a 200—280.000 főnyi haderőn kívül, mely már korábban is itt harcolt kisebb egységekben. March tábornok szerint az amerikai haderő öszig a két millió embert meg fogja haladni.

Bécsből jelentik: A Telegraphen Kompagnie jelenti közvetett úton Párisból: A francia sajtó a harctéri helyzetről most már rendkívül tartózkodóan nyilatkozik, csak a Matin ír optimisztikusan. Ez a lap is figyelemre méltónak tartja, hogy a németek a Marne és az Ourcq között nem szólaltatnak már meg nehéz ágyukat és ebből arra következtetnek, hogy a németek nehéz tüzéségüket más frontszakaszra vették. A francia repülők a front nagyrészen csapateltolásokkal állapították meg. Az entente hadvezetőségében teljes bizonytalanság uralkodik, hogy mik a német hadvezetőség tervel.

Berlinből jelentik: Wolff-ügynökség. Julius 18-án, 20-án és 22-én egész sor páncélos gépkocsit tettek repülőink harc képtelenné. Villers-Cotterets mellett és Laperte-Milos környékén szétszórtak hosszú gyalogsági oszlopokat és készenlétben álló lovastömegeket.

A 18-ikáról 19-re virradó éjszakán 94.000 kilogramm bombát dobtak le repülőink. Több löszervonat és löszerraktár pusztult el. Egy repülőnknek tíz méter magasságra való lebozósítással sikerült a Chalons—Epernay közötti vasúti összeköttetést bombavetéssel hosszabb ideig megszakítani.

Sokáig tartó tüzeket, valamint robbanásokat figyeltünk meg különböző táborokban és fő hadtárhelyiségekben: Calaisban, Dünkirchenben, Penningheben, Champignyben, Clermontban, Barledouban. A leghevesebb légi harcok június 22-én voltak, amikor egy ellenséges repülőgépet Chalonsnál lelőttünk. A német repülőgépek a legerősebb ellenséges ellenhatás dacára egy kivételével visszatértek.

A német elhárító ágyuk 24 ellenséges repülőgépet és 16 kötött léggömböt lőttek le, ezenkívül négy repülőgépet a hazai légi védelem lőtt le. Német részről a veszteség 49 repülőgép és 41 légi gömböt tett ki. Egy héten belül ezek voltak a legnagyobb számok a háború kezdete óta.

Egy év múlva, vagy kettő múlva.

(Lloyd George a háború végéről.)

Amsterdamból jelentik: Az angol kormány, vacsorát adott amerikai politikusok tiszteletére, amelyen Lloyd George beszédet tartott és a többek közt a következőket mondotta:

„A tengeralattjáró harc végleg meghiúsult. Azzal, amit Angliában, Franciaországban és Oroszországban szenvedtek, nem lehet összehasonlítani azt a szenvedést, amely a szövetséges államokat érte. Amerika minden hónapban száz ezretet küld Európába. Az ilyen hatalmas hadsereg ellátása több hajóteret igényel, mint a szállítása. Bár mindenünk megvan, mégis takarékosra van szükség. Mindenki, aki takarékoskodik, hozzájárul ahhoz a nyereséghez, amely a szabadságot, vagy a legközelebbi évben, vagy két év múlva fogja érni.

Münchenből jelentik: A képviselői kamara mai ülésén Halingraf hadügyminiszter beszéde bevezető részében ezeket mondotta:

— A harc végét még nem láthatjuk előre. Végig kell harcolnunk, míg az ellenség győzelmi akarát le nem küzdöttük. Minél többet követel az idő tőlünk, annál inkább ki kell küszöbölünk azt, ami egymástól elválaszt és erős egységben össze kell állnunk, karjainkat meg kell acélosítani, mert ennek még sok kemény csatát kell megvívnia. A határtalan optimizmustól menten, de menten a gyengelelkű sötétlétől is, tekintünk a jövőbe. Reményteljesen és joggal tehetjük ezt, mert csapataink eddigi példa nélkül álló tetteire és hadseregünk sikert koronázó, céltudatos vezetésére gondolunk. Továbbra is kitartunk, míg a háború célját el nem értük.

A bajor hadügyminiszter beszédében azt is kijelentette, hogy a német nyersanyagkészletek megfelelő takarékoság mellett nem fognak

kifogni, bármennyig folytatja is az entente a háborút. Ha egyes nyersanyagok, különösen fémek kifognának is, azok helyett már teljes értékű pótlásokat találtak fel, amelyeket nagy mennyiségben lehet gyártani. Így a haza védelmére szolgáló felszerelés teljes mértékben biztosított van.

Rotterdamból jelentik: Barnes munkásminiszter, az angol kabinetben a munkások képviselője, a napokban az amerikai munkásszövetségnek táviratot küldött, melyben a következőket mondja:

Azok a hadicélok, amelyeket Lloyd George az amerikai csapatokhoz július 6-án intézett beszédében ismertetett, Anglia munkáskörében általános helyeslésre találtak. Lloyd George, Wilson és az angol munkáspárt ha dicéljai anynyira megegyeznek egymással, hogy ha a központi hatalmak készen nyilatkoznának e hármahadimegállapítást elfogadni, azt lehet mondani, hogy a háború befejezése küszöbön áll.

(Azt a beszédet, amelyre Barnes hivatkozik, Lloyd George legutóbbi franciaországi útja alkalmával intézte a frontra induló amerikai katonákhoz. Lloyd George azt mondotta, hogy teljesen magáévá teszi Wilsonnak az amerikai nemzeti ünnep alkalmával négy pontban megállapított hadicéljait és hozzátette, hogy Anglia nem törekszik Németország megsemmisítésére és egy darabka német földet sem fog megtartani.)

Bonar Law közölte az angol alsóházzal, hogy a kormány augusztus 2-án beterjeszti az új költségvetést javaslatot és ezzel kapcsolatban a miniszterelnök nyilatkozni fog a katonai helyzetről.

Tisza Istvánt ismeri az orosz paraszt.

(A fekete macska Ausztria-Magyarországon.)

Egy orosz hadifogságból hazatérő honfitársunk, Fábrián Béla dr. rendkívül érdekes cikket írt a Pester Lloydnak. Ebben a cikkben azt bizonyítja, hogy az orosz sajtó mindig kitűnően volt tájékozva a mi viszonyainkról, a nálunk történt eseményekről. A cikkből közöljük a következő kis részletet:

Görgei halála erősen a honlaktérbe tolt a magyar viszonyokat. Az orosz újságok csaknem kivétel nélkül vezető helyen foglalkoztak a magyar szabadságharc vezérének halálával és csaknem valamennyi cikknek ez volt a következtetése: Magyarország és Oroszország között nincs politikai vagy érdekellentét és az európai politika bizonyára más irányt vett volna és a hadviselő államok erejének szétesztása, ma egészen más volna, ha 1849-ben I. Miklós cár sereget le nem verték volna a magyar szabadságharcot. Politikai életünkkel és pártjaink erőviszonyával nemcsak a nagy orosz újságok voltak tisztában, hanem a kis vidéki lapok is, a melyek például a magyar parlamenti élet eseményeiről állandóan hoztak tudósítást. A perzsa határtól Kelet-Szibéria felé utazva Csita kis város pályaudvarán, a mandzsourszági határon megvettem egy helyi lapot, a melyben legnagyobb meglepetésemre ott találtam Tisza István grófnak beszédét Brüsszlov tábornok támadásáról. Károlyi Mihály grófnak és párthíveinek beszédeit az orosz lapok rendszerint külön rovatban közölték, amelynek ez volt a címe: *A fekete macska Ausztria-Magyarországon.* Az orosz politikai terminológiában ugyanis a fekete macska az örökösen napirenden levő politikai civakodást és viszályt jelenti. A Ruszkoje Szlovo egyik orosz belpolitikai cikke az orosz pa-

rasznak egyre nagyobb politikai érettséget annak a körülménynek tudta be, hogy a parasztokhoz kiosztott hadifoglyok fölkeltek a parasztok érdeklődését a politikai élet iránt. Mint különlegességet fölemlíti az orosz újságíró, hogy a falvakban mindig több paraszt tudta, hogy a magyar miniszterelnöknek Tisza István gróf a neve, mint hogy az orosz Stürmer. A kormányváltás idején sokat foglalkoztak az újságok a fiatal Esterházy gróffal, a polgári demokrata lapok pedig Vázsonyival.

A harctéri helyzetről szóló hírekben az orosz sajtó mindig rámutatott a magyar katonák hősiességére. A Ruszkoje Szlovo a többi közt ezt írta egyszer: A magyarok hátukat nekivetik a Kárpátok falának, a mellükkel pedig védik a Kárpátokhoz vivő magyar utakat. Ezredeink hasztalan küzdenek a magyar csapatok ércfalma ellen. Tisztelet nekik; tisztelet, de halál is. Nincs kegyelem a magyaroknak!

— Erdély minisztere. **Budapestről** telefonálja tudósítónk: Mint beavatott helyen tudják Bethlen István grófnak Erdély rekonstrukciójára vonatkozó tervével a legutóbbi miniszteri értekezlet foglalkozott. A kormány nem tette magáévá az előterjesztést, hanem lényeges változtatásokat eszközölt azon, amely Bethlen grófnak, mint Erdély miniszterének hatáskörét csorbította volna. Ezek után Bethlen grófnak miniszteri kinevezése, melynek a választójogi javaslat második szakasza elintézése után kellett volna megtörténnie, kutba esett. Az erdélyi külön miniszteriumának felállítását az öszre halasztották. Ugron Gábor kormánybiztos intézi a legsürgősebb ügyeket és ha öszig sikerül Bethlen gróf és a kormány között felemert ellentéteket elsimítani, akkor vállalja a miniszterséget és államtitkária Szék József kormánybiztos lesz.

Husz főnyi többség az osztrák parlamentben.

(Költségvetést kapott az új miniszterelnök.)

Bécsből jelenti tudósítónk: Hussarek miniszterelnök ma tartotta programbeszédét, amelynek során a többek közt a következőket mondta:

„Komoly időben vállaltuk feladatunkat. A hatalmas háború minden nyilvános eseményre rányomja pecsétjét és a politikának is parancsolólag irányítja az utját. Arról van szó, hogy régi szövetségesünkkel a német birodalommal a szövetségi hűséget ápoljuk. Arról van szó, hogy vitéz hadseregünk összehasonlíthatatlan hősiességével becsületes békéhez jussunk, a féltelmes harcnak végét vessük, olyan békéhez jussunk, amelynek alapjait hivatott államférfiaink félreérthetetlenül úgy rajzolják meg, hogy az senkit se fenyegetsen.

A kormány teljes erejét arra fordítja, hogy ezt a maga elé tűzött célt elérje, de ahhoz nem elég a hatalomnak kifelé való terjesztése, hanem alapfeltétele a belső erő és az egység.”

Hangsúlyozza beszéde további folyamán a parlamenti együttműködés szükségességét. Első feladata az ex-lex megszüntetése, a kormány és a közigazgatás reformja, az élelmezési, pénzügyi kérdések megoldása. Kölcsönös nyíltság és őszinteség az az elv, amelynek uralkodnia kell és éppen ezért kéri azokat is, akik eddig a kormányzás ellen fordultak, hogy lojális ellenfelek gyanánt fogadják és támogassák.

Kormányzati elve az igazságosság mindenki iránt, minden néptörzsszel és osztállyal szemben.

A miniszterelnök beszédét különösen a lengyelek fogadták lelkesen. A német radikálisok azonban ismételten tüntettek ellene. A beszéd elhangzása után az elnök felüggesztette az ülést, a pártok elnökei értekezletre vonultak vissza, amelyen elhatározták, hogy még ma szavaznak a költségvetési provizorium felől. A kormány sorsa ettől a szavazástól függ.

(A vita.)

Az ülés újabb megnyitása után újból megkezdtek a vitát a költségvetési provizorium és a kormánynyilatkozat fölött.

Sztanek (cseh) bizalmatlan a kormánnyal szemben. Az egész cseh nép megingathatlan akarata, hogy nem él tovább idegen járomban. Ugyanazokat a jogokat követelik, mint a magyarok és a melyeket az orosz határszálen lakó népek már ki is vívtak maguknak. A cseh lét állam elkövetkező valóság. A magyarokat ismételten felszólítjuk, hogy korlátozzák hatalmukat a tízmillió magyarra és ezt az államot a szlávok sohasem fogják megtámadni.

Hausser keresztényszociálista magyarítja a költségvetést és kijelenti, hogy a németek utolsó lehetőségükig védeni fogják jogaikat. Azt kérdi a kormánytól, hogy bizonyos katonai tulajdonságokkal szemben milyen álláspontot foglal el. A keresztényszociálisták nagy ellenségei a hadseregnek, de a militarizmus kizsákmányoló módszerét elviselhetetlennek tartják.

Paucz báró a kormány ellen foglal állást.

Czerzil (lengyel) kijelenti, hogy a lengyelek megszavazzák a hét hónapos provizoriumot.

Korosec a szláv nép üldözése miatt a kormány ellen foglal állást.

Simeonovici (román) hajlandó az állami szükségleteket megszavazni, de tiltakozik az ellen, hogy Bukovinát belerántsák az ukránok és lengyelek viszálykodásába.

Szilveszter (német) nem viscitetik ugyan

bizalommal a kormány iránt, de megszavazza az állami szükségleteket.

Hummer (német radikális) csak akkor szavazza meg a provizoriumot, ha a miniszterelnök becsületszavára megfogadja, hogy azonnal lemond.

Leviczky (ukrán) kijelenti, hogy ugylát-szik, az új szisztéma az ukránok ellen is a régi nótát fújja, addig fog harcolni, míg követelését nem teljesítik.

Seitz (német szociálista) a kormány ellen foglal állást.

(Meglepetés a szavazásnál.)

Az elnök azután a vitát berekesztette. Hat óráig kisebb jelentőségű javaslatokat tárgyaltak. Hat órakor elrendelte az elnök a szavazást a provizorium felett. A legutolsó percig kétséges volt, vajon a kormány kap-e többséget, de nagy meglepetést okozott, hogy 215 szavazattal 195 ellen, tehát 20 szótöbbséggel megszavazták a fél évi költségvetési provizoriumot.

A kormány annak köszönheti ezt a többséget, hogy a német radikálisok, akik ma délután úgy határoztak, hogy a kormány ellen foglalnak állást, az utolsó percben megváltoztatták álláspontjukat s két ember kivételével a kormány mellett szavaztak. A német polgári pártok, a lengyelek és románok mellette, a csehek, délszlávok, ukránok, románok, lengyel nemzetiek, német és lengyel szociáldemokraták és olaszok ellene.

A Ház ezután októberig elnapolta ülését. Az Urakháza a legközelebbi napokban tárgyalja a költségvetést és zárt ülésen a Plave mellett a cseményeket.

ARADI PANASZOK.

Katonák garázdálkodása.

Tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg, hogy lapjában mint régi előfizető néhány sorban észrevételeimet közöljem.

En ugyanis az Urbán Iván-utcában lakom és alkalmam van több esetben azt tapasztalni, hogy a Csálai barakkokból jövő katonák tejet, burgonyát és egyéb élelmicikkeket azon címen koboznak el, hogy az a katonaságnak kell. Ma azonban személyesen győződtem meg arról, hogy a katonák igen is elkobozzák az élelmicikkeket, de nem a katonaság részére, hanem saját részükre, hogy azután magas áron a György-utcai lakosok között adják el. Sőt, ami több, az is előfordul, hogy szegény munkás családok az Urbán Iván-utcában várják a termelőket akik élelmiszterrel megterheltek kocsival jönnek be. Szegény anyák várják azon tudatban, hogy éhező gyermekeiknek legalább kevés tejet vegyenek, de a katonák szétverik őket, pofozzák és rugdossák a szegény asszonyokat.

Kérdem, helyesen van ez így? Ezeknek a szegény öröklőnek-családfenntartóknak kiűnn a barakkon szarved és nélkülöz, azok pedig, akik kényelmesen itthon teljesítenek katonai szolgálatot, garázdálkodhatnak kényük-kedvük szerint és minden verednek a szegény hadbavonultak családjaival. Mindezekről természetesen a hatóság tudomást nem szereshet és ezen a türelhetlen állapotban nem változtathat, de mégis csak valahogyan segíteni kell ezen a tarthatatlan helyzetben és meg kell cáfolni az ilyen garázdálkodó katonákat érkező levelekben.

Ismétlenül kérem szerkesztő urat, hogy ezt az érvelést közzétesse lapjában, melyért előre vagyoni köszönettel. Egy előfizető.

Békés megegyezés a villanygyárral.

(A gázgyárral is megállapodott a város.)

A város egyszerre háborúságba keveredett a villamos művel és a gázgyárral. A két világi-tási vállalat az anyagok és a munkaerő drágulására való hivatkozással bejelentette, hogy az egységárakat 1917-re visszamenőleg is fel-emeli. A város tanácsa több szakbizottság bölcs javaslata alapján a bejelentést nem vette tudomásul és ezzel arra kényszerítette úgy a villamosművet, mint a gázgyárat, hogy perrel támadja meg a várost.

A két per már folyamatban van. A város jogászai gyártották a periratokat, a szóbeli tárgyaláson ontották a szót, de végül mégis arra a meggyőződésre jutottak, hogy sokkal előnyösebb egy jó egyezmény, mint egy bizonytalan per. A villamos mű szintén így gondolkodott és megtette az első lépést a békés megegyezés felé. Egyezségi ajánlatot tett tehát a városnak s ez az ajánlat kedvező. A villamos mű egyezségi ajánlatában az egységárak felemelését 1917-re utólag nem kívánja keresztülvinni és erre az évre is csak mérsékelt arányban óhajtja az egységárak felemelését.

A műszaki bizottság Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével ma délután zárt ülést tartott, amelyen Jegessy Károly dr. tiszti fő-ügyész előterjesztésében tárgyalta a villamos mű egyezségi ajánlatát. A bizottság érdemlegesen nem döntött, hanem bizottságot küldött ki a villamos üzem előállítási költségeinek megállapítására és a szén-klauzula átvizsgálására. A bizottság, amelynek elnöke Koromzay Frigyes, tagjai: Zádor Imre gépüzemigazgató, Nachtnébel Ödön városi főmérnök, Szathmáry János és Reisinger Sándor bizottsági tagok, kedden tartja meg a helyszíni tárgyalást. A műszaki bizottság csütörtök délután ismét ülést tart, amelyen érdemleges állást foglal az egyezségi ajánlat ügyében és javaslatot tesz az augusztusi közgyűlésnek.

A mai ülésen a bizottság foglalkozott a gázgyárral köthető egyezés kérdésével is. Ebben a tekintetben a tanácskozások még nagyon kezdetleges stádiumban vannak és csak szakértők kiküldése van soron. A város a maga részéről Bernauer Izidort küldi ki szakértőül.

Elhatározta a bizottság, hogy a vízművek elhunyt könyvelője, Weisz Lajos özvegyének férje nyugdíjának felét állandó ellátásként folyósítja. Szóba került a megüresedett könyvelői állás betöltése is. Zádor Imre gépüzemigazgató azt javasolta, hogy az összes üzemek könyvelőségét egyesítsék a közuti vasut telepén. A bizottság elfogadta az indítványt, de miután a telep kicsiny, Westmann közuti vasuti könyvelő lakását irodai célokra használja fel és a könyvelő részére lakást szerez. A bizottság elhatározta, hogy a közüzemek könyvvezetését Westmann fogja ellátni.

A Magántisztviselők Egyesülete azzal a kérrrel fordult a városhoz, hogy tagjai részére adjon mérsékelt árú gőzvasuti jegyeket. A bizottság ragaszkodva az általános elvhez, a kértet nem teljesítette. A Fodor és Reisinger cég, amely a repülőtelepen folyó építkezéseket végzi, munkásai részére szintén mérsékelt árú jegyeket kért a gőzvasutra. A bizottság nem határozott, hanem tárgyalni fog az illetékes katonai hatósággal, mert az építkezések katonai felügyelet alatt állanak.

— Front circus Henrik Aradon. Ma este tartja megnyitó díszelőadását a circus Henrik a Vilmos császár-téren. A circusz műsorán esu pa elsőrangú attrakciók szerepelnek. Az előadás kezdete este 8 órakor. Jegyek előre váltathatók a circusz pénztáránál.

— Adományok. Róth Izidor 30 koronát küldött a vak katonák és 20 koronát az izr. árvaház javára. Borosjenői iskolás gyermekek színi előadást rendeztek Kocsí László vezetésével, mely alkalommal összegyűlt 73 koronát a vak katonák javára elküldték.

Nem hizlalhat a város sertést.

(Visszavonta a miniszter az engedélyt.)

Aradváros közéletmezei vállalata tudvalevőleg már régebben elhatározta, hogy hizlalási célokra kétezzer sertést vásárol a közönség zsrükségletének fedezésére. Sokáig jöttek mentek az iratok az illetékes fórumokhoz és fórumoktól, míg végre a város megkapta az engedélyt a sertések vásárlására iz hizlalására. A vállalat meg is bizta szakértőit a sertések vásárlására és a szerződések megkötésére. És ma egyszerre lecsapott a bomba a városházán a földművelésügyi miniszter rendelete alakjában. A miniszter rendeletének intenciója az, hogy nem lehet a városnak sertéshizlalásra szerződéseket kötni. A miniszter rendelete így hangzik:

A sertéshizlalás feltételei tárgyában folyó évi június hó 18-án kelt körrendelem 10. paragrafusának második bekezdése szerint *városok*, hadi érdekű üzemek, fogyasztási szövetkezetek, he-szerzési csoportok, jóléti bizottságok és intézetek, melyek zsrükségletük biztosítása végett nem saját üzemükben, hanem más hizlaló útján kívánnak sertéseket hizlalni, ily célból az idézett körrendelem által megjelöltekkel hizlalási szerződéseket köthetnek.

Tekintettel arra, hogy ezen rendelkezés alapján történt hizlalási szerződések megkötésénél meg nem engedhető *úrfelhajítások történtek*, ami a hadsereg és közellátás céljából zsrükséges hizlalás sikerét veszélyezteti, eikerülhetetlen zsrükséget képez, hogy a hizlalásra alkalmas sovány sertésanyag elsősorban a hadsereg ellátását célzó hizlalásokra biztosíttassék.

Evőből tehát az idézett rendelet-szakasz második bekezdésében foglaltakat az Országos Közéletmezei Hivatalt vezető miniszter ural egyetértőleg *ezennel hatályon kívül helyezem* s ennek folytán hizlalási szerződéseket *kizárólag az Országos Sertésforgalmi Iroda köthet*.

A már megkötött s általam jóváhagyott szerződések érvényét érintetlenül hagyom. Érvényesítem végül azokat az egyébként szabályszerűen megkötött, de még feldolgozást nem nyert szerződéseket, melyek jóváhagyás végett *legkésőbb folyó évi augusztus 1-ig* hozzám bemutatattak. *Serényi.*

A miniszternek ez a rendelete tehát azt jelentí, hogy Aradvárosa csak abban az esetben vásárolhat és hizlalhat kétezzer sertést, ha a szerződéseket augusztus 1-ig bemutatja a miniszternek. Ugy tudjuk, hogy a közéletmezei vállalat szakértői csak most igyekeznek a szerződéseket megkötni, tehát a várost az a veszély fenyegeti, hogy télire nem lesz zsríja a közönségnek.

Az Aradi Közlön tudósítája kérdést intézett ez ügyben Lócs Rezső helyettes polgármesterhez, aki ezeket mondotta:

— Én ugy tudom, hogy a miniszter egy másik rendeletben kivételt tesz a városokkal, amennyiben megengedi, hogy a város hizlalhat sertéseket, ha ezeket a Sertésforgalmi Iroda a maga részére még nem foglalta le. Ebben az esetben a Sertésforgalmi Iroda maga foglalja le a sertéseket a város részére s megadja a hizlalási engedélyt. Én azonban minden eshetőségre készen holnap már felterjesztést intézek a miniszterhez és arra kérem, hogy a szerződések bemutatásának határidejét Aradváros részére augusztus 15-ig telja ki.

Közpénz magyar gyalázására.

(1800 előfizetés az Armezeitungra.)

A képviselőház legutóbbi ülésében Richter János képviselő interpelláció keretében tette szóvá azt a fölháborító tény, hogy a *Danzers Armezeitung*, amely magyarfalásáról hírhedt, jelentékeny anyagi támogatásban részesül a hadügyminiszterium részéről és hogy, ezt a lapot a harciéren küzdő csapatoknak a hadügyminiszterium jóvoltából ingyen küldözgetik. Nekünk nem újság, hogy a *Danzers Armezeitung* minden lehető és lehetetlen alkalmat megragad arra, hogy Magyarországot saját földünkön gyalázza és piszkolja. Mi csak csodálkozunk azon, hogy a *hadügyminiszterium szarnyai alá vette ezt a katonai politizáló lapot és hogy magyar polgárok pénzével tömi*.

Hosszu évekre nyulik vissza ennek a szemérmetlen vállalkozásnak Magyarország ellen való rágalmazása és rosszindulatu hadjárata. A lapot egy Danzer nevű nyugalmazott számvivő tiszt alapította. Ez a Danzer Budapesten szolgált a várban székelő hadtestparancsnokságnál. Mikor nyugdíjazták, Bécsbe költözött és ott megalapította az Armezeitungot, amely akkor tisztán katonai szaklap jellegével bírt. Mint ilyen, éveken keresztül vegetált, sehogysen tudott zöldágra vergődni. Az öreg Danzer halála után fia vette át a lap vezetését. Ez az ember sohasem volt katona és hamar rájött, hogy a szaklapot a nagy részvétlenség miatt lehetetlen fenntartani. Merész elhatározással politikai lappá változtatta át és ettől az időtől dotálódik a magyarok ellen való uszítása.

(Kik támogatják Danzert.)

Bár a katonai szolgálati szabályzat tiltja, hogy katonatisztek ilyen lap szellemi részében közreműködjenek, avagy arra előfessenek. Danzer mégis megtalálta a módját annak, hogy kiváló összekötésekre tegyen szert és megfelelő munkatársak sorakozzanak köréje. A lapban megnyilvánult magyargyűlölet bizonyos magasabb körök rokonszenvét keltette fel Danzer lapja iránt és ennek tudható be, hogy az illetékes tényezők gyöngéknék bizonyultak ezzel a mocskolódo és rágalmazó újsággal szemközt.

Schönaich hadügyminiszter végre 1909-ben megsokallotta az Armezeitung szemérmetlen magatartását és megvonta a lapot a hivatalos jelleget és egy erélyes rendeletben eltiltotta a katonákat attól, hogy ezt az újságot bármilyen formában is támogassák. Danzer bosszút forralt és venemens támadásokat indított Schönaich ellen, akit hatalmas protektorai segítségével végre visszavonulásra bírt. Danzer tovább üzte játékait. A háboru kedvező alkalomnak kínálkozott neki arra, hogy Magyarország ellen eddig is tapasztalt gyűlöletét, amely egyrészt mindenkor üzleti érdeket, másrészt a nagy-osztrák centralista törekvéseket szolgálta, alaposan kamatoztassa. *Sikerült kieszközölnie, hogy katonai részről 1800 példányban fizettek elő lapjára, amelyet ettől fogva megküldött a fronton lévő csapatoknak szolgálatból és díjmentesen.* Ezt különben a lap homlokán még ma is nagy kérdéssel hirdeti. A lap havonta kétszer jelenik meg és minden egyes alkalommal a hadsereg-főparancsnokság *napi parancsban közli, hogy a Danzers Armezeitungot táboripostával kézhez kapják az egyes csapatok és annak olvasása a tiszték figyelmébe ajánlatik.*

A tiszt urak ilyenformán hivatalból kényszerítettek arra, hogy magukba szívják az

Armezeitungnak a magyarság izzó gyűlöletét telt cikkeit és azokat a szemenszedett hazugságokat és vádakot, amelyekről Richter képviselő is szólt tegnapi interpellációjában. Az Armezeitung állandóan délszláv cikkeket közöl s a nagy-osztrák centralista örület eszméjét propagálja. Beleszól Magyarország legsajátabb ügyeibe, és így legutóbb a magyar választójogi törvényjavaslatot kritizálva azt írta, hogy az eredeti javaslat nem elég radikális, mert el-sikkasztja a nemzetiségek jogait.

Barta Ödön képviselő már a legutóbbi delegáció alkalmával szóba akarta hozni az Armezeitung ügyét s főként azt, hogy a hadügyminiszterium pénzeli ezt az újságot, de akkor a hadügyminiszterium részéről kérelték, hogy interpellációját ne tartsa meg s egyuttal *ígéretet lettek a támogatás megszüntetésére.* Ez azonban nem történt meg.

(Magyar cégek hirdetnek az Armezeitungban.)

Danzer 1800 előfizetőt kap évente 24 koronájával, ami összesen 43.200 korona évi nyílt támogatást jelent, de hogy mit kap a titkos alappól és hogy mit jelent részére az a mérhetetlen erejű erkölcsi támogatás, amiben része van, az elképzelhető. Szomorú dolog, hogy ebben az újságban magyar cégek is hirdetnek. Kezünkben van a Danzer's Armezeitung folyó évi május 30-án megjelent 21—22. száma, a melyben a többi között ott találjuk a Relle N. és Unokaöccsei budapesti építő cég, valamint a Nagyszebeni Földhitelintézet, a Nagyszebeni Általános Takarékpénztár, a Boszniai Országos Bank hirdetéseit, ugyancsak hirdet benne a Nagybossányi börgyár, nem is szólva a horvát, szász és cseh cégek hirdetéseiről. Nem elég tehát az, hogy a hadügyminiszterium hóna alá nyul ennek a lapvállalatnak, még magyar cégek is jónak látják támogatását.

Richter interpellációjára válaszolva, *Weckerle* Sándor miniszterelnök nagyon helyesen merényletnek nevezte az Armezeitung kvalifikálhatatlan támadásait és megígérte, hogy érvényt fog szerezni a magyar közvélemény és a magyar kormány ama eltökélt akaratának, hogy ez az újság ne juthasson el többé a harctérre és a hadsereg körébe. Mint értesülünk, a miniszterelnök nyomban Richter interpellációjának bejelentése után megtette a lépéseket ebben az irányban és Szterényi József báró kereskedelemügyi miniszter is intézkedett már, hogy a lapot a postai szállítás joga megvonassék. Attól tartunk azonban, hogy ez az intézkedés eredménytelen lesz, mert az Armezeitungot a csapatokhoz és a frontra a tábori posta szállítja. A kormánynak mindenesetre kötelessége, a legnagyobb erélyvel visszaverni a magyar nemzet méltóságát ért sérelmet és elvárjuk tőle, hogy intervenciójának végleges eredményéről be fog számolni a képviselőházban.

Előnyomulásunk Albániában.

Budapest, július 26. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik: *Olasz harctér:* Canovanál a Hétközség fensikján meghiusult egy ellenséges előretörés. Egyébként nincs semmi különös esemény *Albánia:* Kuci és a tenger között több helyen elértük a Semeni folyót. Előnyomulásunk heves ellenséges ellenkötéseket vált ki. *Vezérkar, főnöke.*

FRONT CIRCUS HENRIK.

Vilmos császár-tér.

Megnyitó diszeloadás 1918. évi július hó 27-én, **Világvárosi műsor!**
szombaton este 8 órakor.

Jegyek előre kaphatók naponta d. e. 10 órától a circus pénztáránál. A jegyárakhoz a vigalmi adó hozzászámítottatik. 5297

Vasárnap két előadás délután 4 órakor, este 8 órakor.
Bővebbet a falragaszok. 27

Ajánlok

Amortisációs kölcsönöket, ház és földekre:

95. Arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5.22
40	5.36
35	5.83
97. Arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5.43
25	6.02
20	6.96
15	8.40
99. Arfolyammal 30 évi törlesztésre K	5.86
35	6.41
30	7.31
15	9.70

emre meordítások kéreknek. 2791

Szűcs F. Vilmos

a nagyszobai földhitelintézet képviselője
Arad, Karolina-utca 10.

Ugyanitt földök, szállók, házak adás-vétele közvetítetik.

4518-1918. bja szám.

HIRDETŐMÉNY.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közhirre tesszem, hogy szénát vagy gabonaszemeteket éjjel a földkről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek árása céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot vagy majorságot tartani nem szabad.

Erdő vagy leartott gabona közelében tüzet rakni tilos.

A szénás helyeken összehordott gabonaszemetek akként helyezendők el, hogy az osztag végek között legalább 6 méter üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa a gép működése során a közbiztonság okáért egy fecskendővel készletben tartani köteles.

Gőzré átal (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő átal hajtott cséplőgépnek üzemelési egy kifogástalanul záruló horgonyfékkel vagy keményfából készült szekrényben a szükséges gyóvászott anyagok tartásának készletben.

Más vezetők (motorikus) erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépnek hasonlóan jól zárandó bédog vagy fatartányban az elűrt anyagok tartandók készletben.

Amennyiben az I. II. pont alatt említett cséplőgépnek kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötőszedődoboz már valami készletben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Szükség, hogy a cséplőgépnek alkalmazottak közül legalább is 2 illetőleg egy egyén, még pedig elsősorban a gépész az első segélynyújtásban kellő jártassággal bírjon (1876. évi XIV. tc. 40. és 42. §-a.)

A cséplésnél valamint az osztagok között dohányozni tilos.

A géptulajdonos a cséplésnél alkalmazottakat a gépen álló kévevágókat, ugyanezen székavágó géppel alkalmazott ötetét köteles az országos gazdasági munkás egylet segélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani, kivétlen ha meggyőződött arról, hogy az illető gépnél baleset esetére külön is biztosítva van már.

Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etelőnek, főnöknek, kévadogatóknak, illetőleg jogadóknak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körtől különben semmiféle gondatlanság nem terhel.

A cséplőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése továbbá a gépfelügyelő személyes felelősséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahidon 400 kg. elögyesült meghaladó mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tételt.

Erzsébet, Sága és Gáj kölvárosokban vagy Poltura városrészben a takarmány boglyákban, vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya, vagy kazal és az ezt környező épületek közti legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1918 június hó 17-én.

Grecs, főkapitány.

Viszketegséget,

sömört, ránt a leggyorsabban elmulasztia a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skatiform-Kerőcs“

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti készítés Dr. Flesch-féle kérjük. Próbá tőgely 3.—k. nagy tőgely 5.—k. Csakdi adoz 12.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerertárban, Andrassy-tér 22. Vételre a „KABOPORN“ védjegyre figyeljék 7151

ROSE YONI

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt helyeknek hogy a rezuk és ajkuk üde, piros színét visszavarázsolják. — Szaki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, szinesége állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Polcskák

irtására egyedüli biztos szer a Phenolsav'

1 üveg ára 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyertak a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájrőget desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Legjobb tápszert

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve 1/4 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszerertárban

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmulik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőper segítségével.

Szárit!! Szagtalanit!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Peppo hintőper ... 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerertárban

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Kolozsvár szabad királyi város, hízalásra alkalmas

sovány sertéseket keres

megvételre. Ajánlatok alólírott ügyosztályhoz (Kolozsvár, Farkas-utca 4. szám, I. emelet emre) küldendők. Uradalmi falkás sertések előnyben részesülnek. 5310

Kolozsvár szab. kir. város közlelmzési ügyosztálya.

CZEILER ISTVAN

Weitzer János-u. 8. szám Telefon 245.

Elvállal: mindennemű szobafestő, szobakárpitozó, cimfestő és mázólo munkákat elsőrangú és modern kivitelben. Nagy raktár tapettákban. Tanulók fizetéssel felvétetnek.

Aranynek bevétele grammjé 10.— K-ig Központi arany beváltó 14 karátos arany grammjé 11.— K-ig **ÉKSZERESZ** (törvényileg bejegyzett cég) 1731 Arad, József főherceg-ut 12. sz. (Lutheránus templom mellett) — Telefon 1153.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetés ára 30 fillér.
Vastagabb betűkkel 60 fillér.
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 4 óráig vesszük fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 8 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztasson.

Levelezés.

KIS ANGYAL 82. Péntek este Pestre utazom, hétfőn itthon leszek, jövőtelom jelzem, számtalan csók. 5312

Alkalmazást keres.

NYUGDIJAS mozdonyvezető nyugodt gépész állást keres. Cím a kiadóban. 5298

HADMENTES EGYÉN, nagy üzleti és ipari tapasztalattal, bizalmi állást vállal. Megkereséseket a kiadó továbbítja. 5258

Alkalmazást nyer.

GAZDASSZONY, ki a főzet és kisebb háztartás vezetését vállalja, azonnal felvétetik. Bemutkozás d. u. Szent László-utca 6. 5257

KERESEK egy fodrászségédőt, lehet nő is, 240 korona fix fizetés, 100 korona mellékjövdelem biztosítva. Ugyanott keresetek egy cipész segéd is, fizetés megállapodás szerint. Cím: Telkes Mihály, Petrozsény. 5238

Kiadó lakás.

EGY CSINOSAN BUTOROZOTT szoba kiadó. Cím a kiadóban. 5309

KÉT EGYMASBA NYILÓ csinosan butorozott szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5300

EGY ELHANYAGOLT állapotban lévő 2 szobás udvari lakás a város központjában kiadó. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők „Átalakítás” jellegű alatt. 5318

Vétel és eladás.

10 BUTOROZT Arad, Deák Főherceg-utca 40a, mindennemű hutor kapható jutányos áron. Különösen ajánl amerikai írógépeket, egy szalon-garnitúrát, egy nagy garderohe szekrényt. Wiegand cég. 4537

CIROKSEPRŰ FANYELU, erős minőségű, 1000 darab. csadé. Gálffy, Győrszeg, Hanyadym. 5313

ALIG HASZNALT ebédelőberendezés kiadó. Cím a kiadóban. 5316

KLISZURENDŐ sziffahárs kapható Borkor szállítóház, Arad. 4649

MŰZET VESZNEK minden mennyiségben. Írom Arnold, Arad. Telefon 194. száma. 4652

HABORU ELŐTTI... (text truncated)

GEPELAIJÁT ÉS GEPEZMŰT... (text truncated)

MÁROM darab fajkecske, közte egy... (text truncated)

TUZIFIA ÖLSZÁMRA ÉS CEMENT... (text truncated)

JÓ FELTÉTELEK... (text truncated)

KÖNYVTÁRI FOZELÉKTÖK... (text truncated)

VÖRÖSHAGYMAT, foghyagymat, sár... (text truncated)

Üzletek.

KIADÓ jöforgalmu üzlet a Vásárláshoz közél. Cím a kiadóban. 5314

Külömféle.

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Köz... (text truncated)

HIRDETŐMÁNY.

A m. kir. miniszteriumnak a tölgyfakivonat... (text truncated)

A tölgyfakivonat... (text truncated)

(Ar a cserzanyagartalom minden százalékaért 100 kg-onként koronákban.)

1. Tölgyfakivonat	6.00
2. Gesztenyefakivonat	6.00
3. Fenycserkivonat	6.00

A hordók használati díja és értékcsökkenése címén hordonként legfeljebb 15 K számítható fel. A vevő által vissza nem adott hordóért az eladó legfeljebb 100 K térítést követelhet.

Közforgalmu közekedési vállalatoknál (vasutaknál és hajzási vállalatoknál) tölgyfa, gesztenyefa és fenycserkivonatot csak abban az esetben szabad fuvarozásra feladni, ha a kereskedelemügyi miniszter a szállításhoz az engedélyt megadta.

Az engedély megadását a feladónak a Bőripari Központ utján kell kérnie. Aki a tilalmat megszegi, vagy megszegésénél bármint módon közreműködik kibágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A jelen §-ba ütköz kibágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellenére megígérte vagy megfizette, ha a kibágást a hatóságál feljeleneti. Azon készlet tekintetében, melyre

a kibágást elkövettek, a büntetés eljárás során a törvény értelmében elközbának van helye. Az elközbott készlet értékének egyötöde a feljelenőt, a többi része a kibágást követ meglevésével a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

Ez a rendelet 1918 évi május hó 30-án lép életbe. Hatálya a Magyar szent Karona Országainak egész területére kiterjed.

A jelen rendelet életbe léptetésével a m. kir. miniszterium 1352-1918. száma rendeletének a tölgyfa, gesztenyefa és fenycserkivonatra vonatkozó része hatályát veszti, de az idézett rendelet hatálya alatt keletkezett jogviszonyokra és elkövetett kibágásokra ezentúl is alkalmazást nyer.

Arad, 1918 június hó 17.

Grein, főkapitány.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Érvényes 1918. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg.	8:01
Személyvonat délelőtt	11:18
Személyvonat este	9:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u.	1:25
Személyvonat este	8:20
Személyvonat reggel	6:46

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután	2:10
Személyvonat reggel	7:50
Személyvonat este	9:30

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este	7:18
Személyvonat délután	4:46
Személyvonat reggel	6:58

Hamvas tiszta arcbört csak

ANNY

crémekkel lehet elérni. Zsíros éjjeli, száraz nappali használatra.
Egy tévely 4.—, 6.— és 8.— K.

Garamfi betegségek ellen biztos hatású szer

TIKIN

Egy fveg ára 2.50 és 4.50 K.

Reh és viszketőség ellen egyedül csak

ALBIN LÁBIN

fehér kenőcs használ.
2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás ellen csak

ALBIN LÁBIN

folyadék és hintőport használ.
Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 18

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szilve gyógyszeráraban Arad, József főherceg-ut 11. száma. Harolina utcai megállónál. — Közkérház, Ötvenesi uradalom, M. A. V. és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.